Konsekvenser af klimaforandringer

Blegede koraller på Great Barrier Reef i Australien. Når havet bliver for varmt, mister korallerne de alger, der giver dem farve og næring.

Jay Galvin. CC BY 2.0. Wikimedia Commons.

Konsekvenserne af klimaforandringer er allerede synlige mange steder i verden. Mennesker har med udledning af drivhusgasser opvarmet Jorden. I perioden 2011 til 2020 var Jordens overflade i gennemsnit 1,1 grader varmere end i 1850 til 1900.[1] Året 2024 var det varmeste år, der er målt, omkring 1,55 grader over 1850 til 1900, og det første kalenderår over 1,5 grader. Et enkelt år over 1,5 grader betyder ikke, at Parisaftalens mål er overskredet, fordi målet gælder gennemsnittet over mange år. Det var et El Niño-år.[2] FN's klimapanel IPCC konkluderer, at klimaforandringerne allerede har ført til udbredte skader på natur og mennesker, og at de mest sårbare samfund, som har bidraget mindst til klimaforandringerne, rammes hårdest.[1]

Kopiering og print fra Klimaleksikon til undervisningsbrug tilladt efter aftale med CopyDan Tekst & Node

Vejr og hav

Menneskers påvirkning har ændret mange vejr- og klimaekstremer i alle regioner. Det gælder hedebølger, kraftig nedbør, tørke og tropiske storme. Det er også blevet mere sandsynligt, at hedebølger og tørke rammer samtidig.[1] Det globale havniveau steg 0,20 meter fra 1901 til 2018. Stigningen er blevet hurtigere, fra 1,3 millimeter om året i perioden 1901 til 1971 til 3,7 millimeter om året i perioden 2006 til 2018.[1] Havet bliver varmere og surere, og det har skadet fiskeri og opdræt af skaldyr nogle steder.[1] Gletsjere trækker sig tilbage, og permafrost tør i Arktis. Nogle af ændringerne nærmer sig et punkt, hvor de ikke kan gøres om.[1]

Mennesker

Omkring 3,3 til 3,6 milliarder mennesker lever under forhold, der gør dem meget sårbare over for klimaforandringer.[1] Fra 2010 til 2020 var dødeligheden ved oversvømmelser, tørke og storme 15 gange højere i meget sårbare områder end i områder med meget lav sårbarhed.[1] Ekstremt vejr har udsat millioner af mennesker for akut mangel på mad og ringere adgang til vand, især i dele af Afrika, Asien, Mellem- og Sydamerika, på små ø-stater og i Arktis. Omkring halvdelen af verdens befolkning oplever alvorlig vandmangel i mindst en del af året, af både klimatiske og andre grunde.[1] Landbrugets produktivitet er steget, men klimaforandringerne har bremset stigningen de seneste 50 år, mest på lave og mellemste breddegrader. Nogle steder langt mod nord har der været positive virkninger.[1] Hedebølger har ført til dødsfald og sygdom i alle regioner. Sygdomme, der spredes med mad, vand og insekter som myg, er blevet hyppigere. Ekstremt vejr driver i stigende grad mennesker på flugt.[1]

Natur

Klimaforandringerne har skadet økosystemer på land, i ferskvand, i is- og snedækkede områder og i havet, og nogle skader kan ikke gøres om. Hundredvis af lokale bestande af arter er forsvundet på grund af hedebølger, og der er set massedød af dyr og planter både på land og i havet.[1] Jo varmere det bliver, desto større er risikoen for, at arter uddør, især i skove, på koralrev og i Arktis.[1]

Kopiering og print fra Klimaleksikon til undervisningsbrug tilladt efter aftale med CopyDan Tekst & Node

Danmark

Danmark er blevet omkring 1,5 grader varmere siden 1870'erne. Den årlige nedbør er steget med omkring 100 millimeter.[3] I Danmark er en af de største udfordringer det stigende havniveau og dermed flere og kraftigere stormfloder. Med verdens nuværende klimapolitik ventes havet omkring Danmark at stige omkring en halv meter frem mod år 2100.[4]

Fremtiden

Risikoen og skaderne vokser med hver ekstra smule opvarmning. De er større ved 1,5 grader end i dag og endnu større ved 2 grader.[1] På kort sigt ventes flere dødsfald og sygdomme på grund af varme, flere oversvømmelser i lavtliggende byer ved kysterne, tab af biodiversitet og faldende fødevareproduktion i nogle regioner.[1] Det globale havniveau ventes at stige 0,28 til 0,55 meter frem mod 2100 ved meget lave udledninger og 0,63 til 1,01 meter ved meget høje udledninger. Havet bliver ved med at stige efter 2100.[1] Ved en vedvarende opvarmning på 2 til 3 grader vil indlandsisen på Grønland og isen i Vestantarktis næsten helt forsvinde over flere tusind år, hvilket giver flere meters havstigning.[1] Klimaforandringerne kan begrænses ved at skære i udledningen af drivhusgasser, og en del af skaderne kan mindskes gennem klimatilpasning.[1]

---

1. IPCC (2023): *Climate Change 2023: Synthesis Report*. Summary for Policymakers, afsnit A.1–A.2 og B.2–B.3.
2. WMO (2025): *State of the Global Climate 2024*.
3. DMI (2015): *Vejret i Danmark – året 2014*.
4. Miljøministeriet (2026): *Klimatilpasningsplan II*.

Husk at tage quizzen online på klimaleksikon.dk/opslag/konsekvenser-af-klimaforandringer

Kopiering og print fra Klimaleksikon til undervisningsbrug tilladt efter aftale med CopyDan Tekst & Node

Sådan henviser du til opslaget

Klimaleksikon: "Konsekvenser af klimaforandringer". klimaleksikon.dk/opslag/konsekvenser-af-klimaforandringer, hentet 5. november 2026.

Klimaleksikon er gratis og uden login.

Kopiering og print fra Klimaleksikon til undervisningsbrug tilladt efter aftale med CopyDan Tekst & Node